

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

канд. хімічних наук, доц.

Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Публічна політика

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти _____

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 074 Публічне управління та адміністрування _____
(шифр і назва)

освітня програма _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ Публічне управління та адміністрування _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ Економічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

“_22_” червня 2018 року, протокол №_13_

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Сичова Вікторія Вікторівна, доктор наук з державного управління, професор

Програму схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “22” червня 2018 року № 8

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Публічна політика» складена відповідно до освітньої програми підготовки «Публічне управління та адміністрування»
перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
напряму, спеціальність 074 Публічне управління та адміністрування _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні цілісного уявлення про публічну політику національного, регіонального та місцевого рівнів, політичні інститути та процеси, що визначають її специфіку; сучасні практики електронної демократії, електронного урядування; а також практичних навичок застосування отриманих знань у процесі аналізу, розробки та реалізації публічної політики, вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень, діагностики та аналізу соціально-гуманітарної складової розвитку суспільства.

Основними завданнями навчальної дисципліни є

- оволодіння теоретичними знаннями щодо інститутів, принципів організації, структури, механізмів, методів та інструментів публічної політики, сутності теорії та практики електронного урядування й електронної демократії; концептуальними підходами до представницької влади, соціально-гуманітарної політики;

- усвідомлення сутності, принципів, цілей й методів державної регіональної політики та політики регіонального розвитку з урахуванням реформ та світового досвіду; сутності, функцій місцевого самоврядування та його специфіки в контексті публічної влади;

- ознайомлення з практичним досвідом аналізу публічної політики, прийняття політико-управлінських рішень у процесі здійснення публічної влади в Україні; оцінювання і технологій моніторингу публічної політики

набуття навичок застосування отриманих теоретичних знань на практиці:

ідентифікації проблем і здійснення аналізу публічної політики, підготовки аналітичних документів у сфері публічної політики.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120 (денна форма навчання)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	4
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	2
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
75 год.	114
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти таких результатів навчання

знати :

- понятійно-категоріальний апарат публічної політики;
- концептуально-правові основи публічної політики, електронного урядування в Україні;
- структурний і політичний контекст у процесі вироблення публічної політики;
- напрями реалізації, проблеми та перспективи публічної політики в Україні;

уміти :

- проводити аналіз соціальних процесів, діяльності політичних інститутів;
- здійснювати аналіз публічної політики в Україні;
- робити аналіз документів.
- здійснювати комунікацію та взаємодію з окремими громадянами, групами при прийнятті політико-управлінських рішень

Очікувані результати навчання.

- формування загальнопредметної компетентності – відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки задля розвитку демократичного суспільства;
- розвиток комунікативної компетентності; навички організації ефективної комунікації при прийнятті політико-управлінських рішень;
- набуття здатності використовувати аналітичні методики, моніторингу та оцінювання публічної політики; здійснювати оцінювання ефективності публічної влади; аргументувати власні висновки щодо процесу реалізації публічної політики на різних рівнях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни Публічна політика

Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики.

Тема 1. Сутність публічної політики

Політика і управління. Взаємозв'язок політики та управління. Співвідношення політики та управління в моделях "New Public Management" та "governance". Політичні мережі в публічному управлінні. Політична система як система управління публічними справами. Керівництво та лідерство. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу. Політика і управління в умовах суспільно-політичної нестабільності.

Тема 2. Суспільно-політична діяльність

Поняття "інституту" в політиці та публічному управлінні. Каузальність політичних інститутів та стану суспільства. Політичні інститути як складові політичної системи. Держава як політичний інститут.

Організація та структура публічної влади в Україні. Публічна влада як соціально-управлінський феномен. Принципи та функції публічної влади. Форми (безпосереднє народовладдя, народне представництво, непередставницьке народовладдя (професійне управління) та види публічної влади (публічна влада громадських об'єднань, муніципальна, державна, наддержавна). Суб'єкти публічної влади. Легітимність публічної влади. Розвиток інститутів публічної влади в Україні. Система публічної влади в Україні. Територіальна організація публічної влади в Україні. Формування та реалізація публічної влади в Україні. Взаємодія громадянського суспільства та структур публічної влади як управлінський процес

Тема 3. Політичні процеси та прийняття політичних рішень.

Політичний процес. Поняття "політичного" та "політико-управлінського рішення". Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин (вплив політичних інститутів на виявлення та постановку проблем; механізми формування публічного та інституційного порядку денного; механізми узгодження позицій заінтересованих сторін у процесах прийняття політичних рішень; механізми легітимації політичних рішень). Психологія прийняття політичних рішень.

Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія

Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»

Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії. Основні чинники та передумови впровадження е-урядування. Теоретична база е-урядування: теорія політичних мереж та теорія нового державного менеджменту. Адміністративна реформа та електронний уряд. Стратегії розвитку і-суспільства та е-урядування. Категорійно – понятійний апарат е-урядування. Визначення е-урядування. Мета, основні цілі та стратегічні завдання е-урядування. Основні принципи електронного урядування. Етапи е-урядування в Україні. Головні умови успішного впровадження е-урядування. Роль е-урядування в зменшенні рівня корупції – формула корупції.

Етапи створення е-урядування. Класична модель «Електронного урядування»: G2G (уряд уряду), G2B (уряд бізнесу), G2C (уряд громадянам), G2E (уряд службовцям). Ризики впровадження електронного урядування. Загальносвітові тенденції як фактор впливу. Електронне урядування в умовах криз.

Основи та концепції електронного урядування та електронної демократії. Мета, цілі, основні завдання та функції електронної демократії. Проблеми формування електронного урядування. Національний та зарубіжний досвід електронного урядування. Інституції в електронному урядуванні.

Електронний Уряд та Електронна демократія: технології, інструменти запровадження та функціонування. Категорійно-понятійний апарат е-демократії. Підходи до визначення сутності е – демократії. Переваги е – демократії. Фактори, що обмежують е – демократію. Основні

засади та напрями розвитку е-демократії. Демократія електронної участі. Механізми електронної взаємодії органів влади з соціальними мережами.

Тема 5. Організаційно-правове забезпечення е-урядування в Україні

Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного урядування та електронної демократії. Зміна повноважень органів влади в електронному урядуванні. Модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації (НПІ). Державне управління розвитком е-урядування (державні цільові програми; міжнародна ініціатива "Партнерство Відкритий Уряд"; Стратегія розвитку інформаційного суспільства; Зелена та Біла книги з електронного урядування; Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»). Цілі, сектори та інструменти е-демократії. Досвід використання е-демократії в країнах ЄС. Цифрова нерівність. Динаміка розвитку взаємодії "Уряд – громадянин". Електронний парламент та електронні петиції, відкриті дані.

Тема 6. Державна політика в інформаційній сфері

Державна інформаційна політика. Державні органи управління інформаційними процесами. Державний контроль в інформаційному просторі. Органи місцевого самоврядування у виробленні та реалізації інформаційного простору. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування у виробленні та реалізації національної інформаційної політики. Телерадіопростір. Національні інформаційні служби. Технічні характеристики та технічний захист національного інформаційного простору. Задоволення інформаційних запитів і потреб титульної нації. Зовнішні інформаційні впливи та їхня локалізація. Забезпечення єдності національного інформаційного простору. Державний, регіональний та муніципальний контроль за якісними і кількісними показниками інформаційного простору

Розділ 3. Основні напрями публічної політики

Тема 7. Політика регіонального розвитку

Державна регіональна політика: сутність, принципи, завдання. Глобальні та внутрішні фактори впливу на формування державної регіональної політики та розвиток регіонів. Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні. Пріоритети та цілі політики регіонального розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку. Законодавство у сфері регіонального розвитку

Тема 8. Місцеве самоврядування

Поняття та сутність місцевого самоврядування. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади. Концепції місцевого самоврядування. Основні сутнісні ознаки місцевого самоврядування. Базові принципи місцевого самоврядування. Відображення теоретичних засад місцевого самоврядування у чинному законодавстві України. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Механізми реалізації права на місцеве самоврядування. Специфіка безпосередньої та представницької демократії в системі місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції. Специфіка феномену спроможності територіальних громад. Механізми формування спроможних територіальних громад в сучасній Україні. Організація взаємодії з інститутами громадянського суспільства у процесах формування і розвитку спроможних територіальних громад. Муніципальна консолідація (політика об'єднання та співробітництва територіальних громад). Алгоритми формування спроможних територіальних громад

Тема 9. Соціально-гуманітарна політика

Соціальна організація суспільства та соціальна політика. Поняття соціальної організації суспільства. Класичні і сучасні теорії соціальної організації суспільства. Історичні форми і культурні традиції соціальної організації суспільства. Неформальні та інституціоналізовані способи соціальної організації суспільства. Соціальні групи та соціальні інститути. Соціальна структура суспільства. Соціальні статуси і соціальні ролі як ключові елементи соціальної організації суспільства. Соціальна нерівність і соціальна стратифікація. Соціальна мобільність і соціальний розвиток. Моделі соціальної організації і суспільства (демографічна, територіальна, етнічна, мовна, сімейна, професійна та ін.). Соціальні структури в країнах ЄС та особливості

соціальної трансформації українського суспільства. Роль соціальної політики у забезпеченні сталого розвитку суспільства. Мета та завдання соціальної політики. Об'єкти, суб'єкти та принципи соціальної політики. Моделі соціальної політики. Основні напрями соціальної політики. Механізми формування та реалізації соціальної політики.

Соціальна безпека і соціальні ризики. Поняття та зміст соціальної безпеки. Соціальна безпека як стан захищеності життєвих інтересів особи, суспільства і держави. Об'єкти і суб'єкти соціальної безпеки. Критерії та механізми забезпечення соціальної безпеки. Роль соціальних стандартів і соціальних гарантій у забезпеченні соціальної безпеки людини і суспільства. Наукові підходи до трактування соціального ризику. Об'єкти і суб'єкти соціальних ризиків. Природа та особливості ідентифікації соціальних ризиків. Фактори і причини соціальних ризиків. Соціальні ризики внаслідок порушення соціальних прав та гарантій. Соціальна несправедливість як джерело соціальних ризиків. Особливості формування та реалізації публічної політики у забезпеченні соціальної безпеки та попередженні соціальних ризиків.

Формування єдиного гуманітарного простору. Поняття та структура єдиного гуманітарного простору. Формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні. Сфера мовних відносин як складова єдиного гуманітарного простору. Сфера культури в контексті розвитку єдиного гуманітарного простору. Інформаційна складова єдиного гуманітарного простору. Освітня сфера і єдиний гуманітарний простір. Сфера міжетнічних та міжконфесійних відносин у системі єдиного гуманітарного простору. Історична пам'ять як чинник формування єдиного гуманітарного простору. Вплив європейських ціннісно-культурних, мовних, етнополітичних та інших гуманітарних практик на формування єдиного гуманітарного простору в Україні. Національна ідентичність як показник цілісності і повноти гуманітарного простору

Тема 10. Представницька влада

Парламентаризм та організація влади (Parliamentarizm and organization of power)

1) *Природа, сутність, системні характеристики парламентаризму.* Поняття та характерні особливості представницької влади. Принципи парламентаризму в публічному управлінні й адмініструванні. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на розвиток парламентаризму в Україні. 2) *Пряма і представницька демократія.* Сутність та особливості народовладдя. Принцип демократії в публічному управлінні й адмініструванні. Роль і місія політичних партій у демократичній, правовій, соціальній державі. Взаємодія органів представницької влади з громадськістю. 3) *Базові філософсько-світоглядні ідеї теорій парламентаризму.* Концепції соціальної рівності та народовладдя у суспільних відносинах, публічному управлінні й адмініструванні/

Історія парламентаризму (History of parliamentarizmu)/

1) *Генеza та еволюція парламентаризму (від античності до сучасності).* Організація влади в історії розвитку державності. Культурні традиції та звичаї різних держав щодо парламентаризму. Історичні постаті в розвитку вітчизняного та міжнародного парламентаризму. 2) *Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні.* Етапи розвитку вітчизняного парламентаризму. Функції суб'єктів парламентської діяльності в різні історичні періоди розвитку України. Особливості розвитку вітчизняного парламентаризму в різні історичні періоди.

3) *Політичні реформи в Україні кінця ХХ - початку ХХІ ст. та метаморфози сучасного вітчизняного парламентаризму.* Сучасний стан розвитку парламентаризму в Україні. Рівні розвитку демократії в Україні в історичній ретроспективі. Причини політичної кризи в сучасній Україні та глобальні політичні процеси.

Парламентська діяльність (parliamentary activity)

1) *Парламентське право.* Суб'єкти та об'єкти парламентської діяльності. Сильні та слабкі сторони вітчизняного виборчого законодавства, Концепції етичної поведінки в парламентській діяльності. Відповідальність та особливості мовного мистецтва парламентаря. 2) *Парламентські процедури та законотворчий процес.* Прийняття рішень у процесі

забезпечення законодавчої та законотворчої діяльності. Парламентські технології. Міжнародні стандарти парламентської діяльності у національному законодавстві й організації влади. Удосконалення функціонування сучасних суспільних інститутів та залучення громадськості до вироблення державної політики. 3) *Парламентська коаліція та опозиція*. Парламентська система та функції Верховної Ради України. Критерії ефективного функціонування парламенту. Особливості діяльності парламентів провідних держав-учасниць ЄС й України

Розділ 4. Порівняльна публічна політика

Тема 11. Аналіз публічної політики

Підходи до аналізу публічної політики. Цикл вироблення публічної політики. Середовище вироблення публічної політики. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики. Компаративний аналіз публічної політики

Аналіз політичної культури України. Політична поведінка. Аналіз процесу публічної політики в Україні. Аналіз політичної реформи. Прискорення процесу демократизації в Україні. Цикл вироблення публічної політики. Середовище вироблення публічної політики. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики. Вироблення рекомендацій замовникам аналізу публічної політики. Вибір найоптимальніших альтернатив. Компаративний аналіз публічної політики. Забезпечення суспільного інтересу

Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці.

Політика, що базується на доказах Підготовка аналітичних документів. Моніторинг публічної політики. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики. Роль аналітичного документа в процесі вироблення публічної політики. Основні види аналітичних документів. Структура аналітичного документу. Етапи підготовки аналітичних документів.

Політичні міжнародні відносини. Форми міжнародної взаємодії. Національні інтереси. Геополітичний аспект національних інтересів. Внутрішньополітичний аспект національних інтересів. Аналіз України як суб'єкта міжнародних відносин. Міжнародна політика України. Безпекова складова публічної політики України. Україна і Європа: порівняльний аналіз форм політичної участі населення.

Дослідження процесу публічної політики в Україні. Основні методи дослідження. Стратегічний та робочі плани дослідження. Етапи підготовки дослідження. Узгодження організаційних питань. Підготовка первинної інформації. Аналіз результатів дослідження. Формулювання висновків і рекомендацій. Рушійні сили суспільно-політичного розвитку незалежної України. Суб'єкти суспільного життя. Політична свідомість. Альтернативні ідеї змін. Стратегічні напрямки політики добробуту населення. Моніторинг політики реформ в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього						усього					
	Усього	л	п	лаб	ін	с.	Усього	л	п	лаб	інд	с. р.
го			.	д.	р.	го			.	.		
Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики												
Тема 1: Сутність публічної політики	9	2	2			5	8,5	0,5				8
Тема 2. Суспільно-політична діяльність	7	2				5	8					8

Тема 3: Політичні процеси та прийняття політичних рішень	9	2	2			5	9	0,5	0,5			8
Разом за розділом 1	25	6	4			15	25,5	1	0,5			24
Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія												
Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»	14	4	2			8	9,5	0,5				9
Тема 5. Організаційно-правове забезпечення е-урядування в Україні	10	2				8	9					9
Тема 6. Державна політика в інформаційній сфері	12	2	2			8	10	0,5	0,5			9
Разом за розділом 2	36	8	4			24	28,5	1	0,5			27
Розділ 3. Основні напрями публічної політики												
Тема 7. Політика регіонального розвитку	9	2	1			6	12,5	0,5				12
Тема 8. Місцеве самоврядування	9	2	1			6	12,5		0,5			12
Тема 9. Соціально-гуманітарна політика	12	4	2			6	12,5	0,5				12
Тема 10. Представницька влада	10	4				6	10					10
Разом за розділом 3	40	12	4			24	47,5	1	0,5			46
Розділ 4. Порівняльна публічна політика												
Тема 11. Аналіз публічної політики	9	2	1			6	8,5		0,5			8
Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці	10	2	2			6	10	1				9
Разом за розділом 4	19	4	3			12	18,5	1	0,5			17
Усього годин	120	30	15			75	120	4	2			114

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики		
1	Тема 1: Сутність публічної політики	2
2	Тема 2. Суспільно-політична діяльність	
3	Тема 3: Політичні процеси та прийняття політичних рішень	2/0,5
	Разом за розділом 1	4/0,5
Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія		
4	Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»	2
5	Тема 5. Організаційно-правове забезпечення е-урядування в Україні	
6	Тема 6. Державна політика в інформаційній сфері	2/0,5
	Разом за розділом 2	4/0,5
Розділ 3. Основні напрями публічної політики		
7	Тема 7. Політика регіонального розвитку	1/0,25
8	Тема 8. Місцеве самоврядування	1/0,25
9	Тема 9. Соціально-гуманітарна політика	2

	Разом за розділом 3	4/0,5
Розділ 4. Порівняльна публічна політика		
11	Тема 11. Аналіз публічної політики	1/0,25
12	Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці	2/0,25
	Разом за розділом 4	3/0,5
	Усього	15/2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики		
1	1. Поясніть, який взаємозв'язок політики і управління ? 2. Охарактеризуйте суб'єктів державної політики, агентів і акторів публічної політики: статус, роль, рівень впливу.	5
2	1. З'ясуйте політико-правові основи участі громадян у публічному управлінні як основа публічної політик	5
3	1. У чому сутність поняття «політичного» та «політико-управлінського рішення»? 2. Яка структура публічної влади в Україні?	5
	Разом за розділом 1	15
Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія		
4	1. Які основні чинники та передумови впровадження електронного урядування? 2. Охарактеризуйте стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні 3. З'ясуйте сутність, мету, принципи електронного урядування та електронної демократії	8
5	Проаналізуйте зарубіжний досвід розвитку електронного урядування	8
6	З'ясуйте сутність інформаційної безпеки держави, загрози інформаційній безпеці України	8
	Разом за розділом 2	24
Розділ 3. Основні напрями публічної політики		
7	1. З'ясуйте сутність, принципи, завдання регіональної політики. 2. Які глобальні та внутрішні фактори впливу на формування державної регіональної політики та розвиток регіонів?	6
8	1. Охарактеризуйте специфіку місцевого самоврядування в контексті публічної влади. 2. Основні сутнісні ознаки та базові принципи місцевого самоврядування.	6
9	1. З'ясуйте сутність мету, завдання, об'єкти, суб'єкти та механізми формування та реалізації соціальної політики. 2. Охарактеризуйте існуючі проблеми формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні. Запропонуйте напрями формування єдиного гуманітарного простору в Україні.	6
10	1. Поясніть природу, сутність, системні характеристики парламентаризму. 2. Підготуйте презентацію на тему «Генеza та розвиток парламентаризму в Україні» 3. Назвіть відомі Вам парламентські процедури.	6
	Разом за розділом 3	24
Розділ 4. Порівняльна публічна політика		

11	1. Які існують підходи до аналізу публічної політики? 2. Охарактеризуйте цикл і середовище вироблення публічної політики?	6
12	1. Обґрунтуйте, на чому базується моніторинг публічної політики? 2. Поясніть, як здійснюється оцінювання публічної політики? 3. З'ясуйте роль аналітичного документу в процесі вироблення публічної політики. 4. Охарактеризуйте структуру аналітичного документу 5. Визначте етапи підготовки аналітичних документів.	6
	Разом за розділом 4	12
	Усього	75

Теми рефератів

1. Взаємозв'язок політики та управління.
2. Політична система як система управління публічними справами.
3. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності.
4. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу.
5. Поняття «інституту» в політиці та публічному управлінні.
6. Політичні інститути як складові політичної системи.
7. Держава як політичний інститут.
8. Політичний процес.
9. Поняття «політичного» та «політико-управлінського рішення».
10. Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин.
11. Організація та структура публічної влади в Україні.
12. Основні чинники та передумови впровадження електронного урядування.
13. Теоретична база електронного урядування: теорія політичних мереж, теорія нового державного менеджменту, теорії сервісної держави та належного урядування.
14. Стратегії розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.
15. Категорійно-понятійний апарат електронного урядування та електронної демократії.
16. Мета, принципи, основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування та електронної демократії.
17. Основи та концепції електронного урядування та електронної демократії.
18. Національний та зарубіжний досвід розвитку електронного урядування
19. Державна регіональна політика: сутність, принципи, завдання.
20. Глобальні та внутрішні фактори впливу на формування державної регіональної політики та розвиток регіонів.
21. Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні.
22. Пріоритети та цілі політики регіонального розвитку.
23. Державна стратегія регіонального розвитку. Законодавство в сфері регіонального розвитку.
24. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
25. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади.
26. Концепції місцевого самоврядування.
27. Основні сутнісні ознаки та базові принципи місцевого самоврядування.
28. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
29. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів.
30. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції. Специфіка феномену спроможності територіальних громад.
31. Механізми формування спроможних територіальних громад в сучасній Україні.
32. Муніципальна консолідація (політика об'єднання та співробітництва територіальних громад).

33. Алгоритми формування спроможних територіальних громад.
34. Поняття соціальної організації суспільства.
35. Класичні і сучасні теорії соціальної організації суспільства.
36. Соціальні групи та соціальні інститути.
37. Соціальна структура суспільства. Соціальна нерівність і соціальна стратифікація.
38. Механізми формування та реалізації соціальної політики.
39. Соціальна безпека і соціальні ризики.
40. Поняття та структура єдиного гуманітарного простору.
41. Формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні.
42. Національна ідентичність як показник цілісності і повноти гуманітарного простору.
43. Природа, сутність, системні характеристики парламентаризму.
44. Пряма і представницька демократія.
45. Базові філософсько-світоглядні ідеї теорій парламентаризму.
46. Генеза та еволюція парламентаризму (від античності до сучасності).
47. Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні.
48. Політичні реформи в Україні кінця XX – початку XXI ст. та метаморфози сучасного вітчизняного парламентаризму.
49. Парламентське право.
50. Парламентські процедури та законотворчий процес
51. Парламентська коаліція та опозиція.
52. Підходи до аналізу публічної політики.
53. Різноманіття аналітичних підходів до дослідження публічної політики.
54. Цикл вироблення публічної політики.
55. Середовище вироблення публічної політики.
56. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики.
57. Компаративний аналіз публічної політики.
58. Моніторинг публічної політики.
59. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики.
60. Роль аналітичного документа в процесі вироблення публічної політики.
61. Основні види аналітичних документів.
62. Структура аналітичного документа.
63. Етапи підготовки аналітичного документа
64. Соціальна сфера в системі життєдіяльності суспільства
65. Інформаційна політика в Україні.
66. Децентралізація влади в Україні.
67. Проблеми місцевого самоврядування в Україні.
68. Нормативно-правове регулювання місцевого самоврядування.
69. Інституційний розвиток місцевого самоврядування.
70. Аналіз розвитку демократії участі громадян на місцевому рівні.

Реферат. На семінарському занятті студент може захистити реферат (5 балів).

За кожну складову (актуальність, зміст, висновок, список літератури, захист) по 1 балу.

6. Індивідуальні завдання

Підготувати аналітичну записку з зазначеної проблеми суспільного життя (Розділ 2-3), а також пропозиції/рекомендації щодо її вирішення (10 балів)

7. Методи контролю

Письмові контрольні роботи у формі тестів (1-2; 3-4 розділи)

Реферати, доповіді (1-2; 3-4 розділи)

Індивідуальне завдання (2-3 розділи)

Письмовий іспит

Поточний:

- активність студента під час обговорення / розв'язання кейсів на лекціях, семінарах,
- виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- поточне тестування;
- захист рефератів/доповідей;
- індивідуальне завдання

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзаменаційна робота	Сума	
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Разом			
T1 - T3	T4 -T6	T7 -T10	T11-12	T1-12	60	40	100
20		20		40			
реферат		реферат					
5		5		10			
індивідуальне завдання							
10				10			

T1... T12 – теми.

Система оцінювання

Навчальна дисципліна умовно поділена на чотири розділи:

Протягом семестру студент має набрати 60 балів:

Тести за 1-2 та 3-4 розділами - по 20 балів кожен.

У розділах 1-2 та 3-4 студент має захистити реферат – 5 балів кожний

Протягом семестру студент має зробити індивідуальне завдання (10 балів)

Розподіл балів запропоновано у таблиці:

Вид роботи	Мінімальна оцінка	Максимальна оцінка
реферат за розділом 1-2	3	5
тестування за розділом 1-2	10	20
реферат за розділом 3-4	3	5
тестування за розділом 3-4	10	20
Індивідуальне завдання	6	10
Разом за семестр	30	60
Іспит	20	40
Разом	50	100

Студенти, які набрали протягом семестрового навчання максимально 60 балів, але не менше як 30 балів, виконують письмову підсумкову екзаменаційну роботу.

Іспит проходить очно у письмовій формі.

Білет складається з трьох питань: двох теоретичних (по 10 балів), однієї практичної задачі (20 балів).

Мінімальна кількість балів, необхідна для одержання іспиту – 50 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційних завдань

Повна відповідь на 2 теоретичних питання оцінюється по 10 балів

Вимоги:

- 1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- 2) виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;

- 3) здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;
- 4) демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- 5) засвоєння основної та додаткової літератури.

Третє питання - Ситуаційне завдання оцінюється в 20 балів

У разі, коли сума балів (семестрових і підсумкового контролю) менше, ніж 50 балів, студенти отримують незадовільну оцінку за результатами іспиту.

Оцінювання знань студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наведеної шкали:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література

Базова

1. Антологія мирової політичної думки : в 5 т. / Нац. обществ.-науч. фонд. Академія політ. наук. [рук. науч. проекту Г. Ю. Семігін]. – М. : Мысль, 1997. – Т. 2. Зарубіжна політична думка ХХ в. / [редкол. : Т. А. Алексеева (отв. ред.) и др. ; сост. Г. К. Ашин, Е. Г. Морозова].
2. Баровська, А.В. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики : досвід країн Європи аналітична доповідь. А.В. Баровська; Інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2014. – 72 с. – (Серія «Інформаційні стратегії», випуск 4).
3. Баришполец, О.Т. Брехня в інформаційному просторі та між особовою комунікацією : монографія. / О.Т. Баришполец. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 648 с.
4. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В.М. Варенко; Нац. авіац. ун-т, Мін-во освіти і науки України. – К. : Університет «Україна», 2014. – 417 с.
5. Веймер Девід Л. Аналіз політики: Концепції і практика : пер. с англ. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000
6. Влада політична / В.М. Козаков, А.М. Половинець // Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) [та ін.]. – 2011. – с. 95–97.
7. Гнатюк С.Л. Особливості захисту персональних даних у сучасному кіберпросторі : правові та техніко-технологічні аспекти : аналітична доповідь. / С.Л. Гнатюк; Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2014. – 92 с. – (Серія «Інформаційні стратегії», випуск 3).
8. Громадянське суспільство та публічна політика / уклад. С. І. Вировий, О. Р. Титаренко, І.В. Рейтерович. – К. : Вид-во НАДУ, 2009. – 52 с.
9. Групи інтересів та політичні відносини в публічній політиці / уклад. І.В. Рейтерович. – К. : НАДУ, 2009. – 42 с.
10. Державна політика: підручник. / Ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови) [та ін.]; Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
11. Довіра до влади / В. В. Сичова // Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентові України. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – С. 189–191
12. Дунаєв І. В. Публічна регіональна економічна політика в Україні: формування механізмів модернізації / І.В. Дунаєв. – Харків : Магістр, 2017. – 295 с.
13. Електронне урядування : навч. посіб. / Семенченко А.І. [та ін.]; За ред. А.І. Семенченка. – Херсон : Грін Д.С., 2014. – 391 с.
14. Електронне урядування: підруч. / Авт. кол. : В.П.Горбулін, Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко [та ін.]; За заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; Наук. ред. проф. Н.В. Грицяк, проф. А.І. Семенченка; Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с.
15. Конституція України із змінами, внесеними згідно із Законом № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст. 44. // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
16. Колбеч Г. К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Г.К. Колбеч; пер. з англ. О. Дем'янчука. – К. : Видавн. дім "КМ Академія", 2004. – 127 с.
17. Нормативно-правові засади та відповідальність в публічній політиці в Україні : навч. посіб. / уклад. С. О. Телешун, С. В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 54 с.

18. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики / В. Парсонс ; пер. з англ. О. Дем'янчука. – К. : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2006. – 549 с.
19. Політичні інститути та процеси публічної політики / уклад. С. О. Телешун, С.В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 40 с.
20. Публічна політика : навч. посіб. / авт.кол : С.О.Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович та ін. ; за заг.ред С.О. Телешуна, д-ра політ.н., проф. – К., 2016. – 340 с.
21. Публічна політика та управління : наук. розробка / авт. кол. : С. О.Телешун, О. Р. Титаренко, С. В. Ситник, С. І. Вировий. – К. : НАДУ, 2010. – 36 с.
22. Реформування управління та публічна політика / уклад. С. О. Телешун, Н.М. Дармограй. – К. : Вид-во НАДУ, 2009. – 48 с.
23. Мельник А.Ф. Публічний сектор і державна політика в демократичному суспільстві / А.Ф. Мельник, Длугопольський О.В. - Тернопіль : Економічна думка, 2008
24. Мережеві спільноти та інформаційні ресурси публічної політики / уклад. С.О. Телешун, С.В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 44 с.
25. Метьюз Д. Політика місцевої громади : посіб. з курсу "Громадянська демократія" / Д. Метьюз, Н. Макафі. – Львів : ЦПД, 2001. – 36 с. – Режим доступу : http://westukr.itgo.com/p_1_gromada.pdf
26. Пал Л.А Аналіз державної політики : пер. с англ. / Л.А. Пал. – К. : Основи, 1999
27. Рудич Ф.М. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф.М. Рудич. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2016.
28. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції як чинник підвищення знанневості та дієвості територіальної громади / В. В. Сичова // Територіальна громада: знанневість, дієвість : монографія / [Ю. О. Куц, В. М. Сінченко, В. В. Сичова та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца. – Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – С. 161–176
29. Територіальна громада: знанневість, дієвість : монографія / [Ю. О. Куц, В. М. Сінченко, В. В. Сичова та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца. – Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011.
30. Эддоус М. Методы принятия решений / М. Эддоус, Р. Стэнсфилд ; пер. с англ. ; под ред. член.-кор. РАН И. И. Елисейевой. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 590 с.

Допоміжна література

31. Телешун С. О. Нові політичні реалії і процес формування засад громадянського суспільства / С. О. Телешун // Політ. менеджмент. – 2008. – № 1(28). – С. 3–8.
32. Телешун С. О. Конституційно-правова відповідальність в умовах формування засад громадянського суспільств / С. О. Телешун // Зб. наук. пр. КНУВС. – 2008. – № 1. – С. 15–18.
33. Телешун С. О. Політико-економічні інтереси групи впливу та "лобізм по українськи" / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович // Право України. – 2008. – № 3. – С. 105–108.
34. Титаренко О. Р. публічна політика та демократія: Сучасний вимір (політико-філософський аналіз) / О. Р. Титаренко // Трибуна. – 2008. – № 9. – С. 12–15.
35. Телешун С.О. Практикум з інформаційно-аналітичної діяльності у публічній політиці та роботі правоохоронних органів і спеціальних служб : монографія / С.О. Телешун. – К. ; Севастополь, 2009. – 170 с.
36. Семенченко А. І. Європейські механізми Зеленої та Білої книг в електронному урядуванні в Україні : навчально-методичні матеріали. / А. І. Семенченко ; Національна академія державного управління при Президентові України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : НАДУ, 2015. 40 с.
37. Сичова В.В. Проблеми розвитку професійної компетентності державного службовця в Україні / В.В. Сичова // Інституційне забезпечення кадрової політики у державному управлінні: становлення та розвиток : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 29 трав. 2015 р.) / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, А.І. Семенченка, С.В. Загороднюка. – К. : НАДУ, 2015. – С. 239–241.

38. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції в системі державного управління: європейський вимір : монографія / В. В. Сичова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 220 с.

39. Soe Christian Comparative politics, 96/97. – 14 ed . Guilford : Dushkin Publishing Group : Brown & Benchmark, 1996 . – 272 с. – (Annual editions)

Інформаційні ресурси

40. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства [Електронний ресурс] : Міжнародний документ від 22.07.2000 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_163.

41. Про адміністративні послуги – [Електронний ресурс] : Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/ed20140101>.

42. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

43. Про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

44. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

45. Про захист персональних даних [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2010 р. № 2297-IV (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

46. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

47. Питання впровадження єдиної державної політики реформ в Україні – [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 19.01.2015 № 22/2015 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/22/2015>.

48. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. - Ст.170.

49. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 «Про Стратегію кібербезпеки України» [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 15.03.2016 № 96/2016. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

50. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

51. Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2009 № 733 (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/733-2009-%D0%BF>.

52. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2011 р. № 1014-р.– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1014-2011-%D1%80>

53. Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 р. № 514-р (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514-2012-%D1%80>

54. Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2014-2015 роках» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 1176-р (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1176-2014-%D1%80>

55. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р. [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 614-р (зі змінами) . — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/614-2013-%D1%80>

56. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>

57. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>